

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2025

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(30 жовтня 2025 р., м. Полтава) / Полтавський державний аграрний університет.
Полтава: ПДАУ, 2025. Т. 2. 939 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМПІТЕТ:

Голова організаційного комітету: **КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: **ЛЕГА ОЛЬГА** – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПШСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

© Автори, 2025

© Кафедра обліку і оподаткування, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

Левковець Наталія. Сталий розвиток у контексті післявоєнної відбудови	826
Лумей Віталій. Науковий керівник – Грідін Олександр. Формування стратегії інноваційного розвитку овочівництва на основі цифровізації аграрного виробництва	828
Mariukha Maksym. Scientific advisor – Tsviliy Sergiy. Marketing strategy for tourism development in the region	830
Марусик Юлія. Науковий керівник – Кірик Ама. Зелена інтеграція як інструмент регіонального розвитку України	833
Мірошниченко Інга. Роль глобального авіаринку у зміцненні економічної стійкості України в повоєнний період	836
Мороз Олег. Використання концепції сталого розвитку в умовах повоєнної відбудови України	839
Нездоймінов Сергій. Шинкаренко Лариса. Стратегічні підходи до розвитку сфери туризму територіальних громад в умовах повоєнної відбудови	842
Нестор Ольга. Повоєнне відновлення Німеччини та Польщі: концептуальні засади, ключові драйвери та механізми	845
Olonets Yaroslav. Scientific advisor – Tsviliy Sergiy. Innovative technologies in the hotel business	848
Paikov Maksym. Scientific advisor – Tsviliy Sergiy. Product renewal policy in the marketing system of innovation in restaurant enterprises	850
Палько Юрій. Науковий керівник – Кульганік Оксана. Цифрова трансформація бізнесу: можливості та виклики	853
Пекера Артем. Науковий керівник – Бурковська Анна. Роль міжнародних організацій у формуванні системи глобальної продовольчої безпеки	856
Петруха Ніна. Петруха Сергій. Біоекономіка в парадигмі державних фінансів	858
Полінкевич Оксана. Стратегічні пріоритети розвитку підприємств у контексті післявоєнної відбудови та зеленої трансформації економіки	861
Проколова Юлія. Науковий керівник - Кононєнко Яна. Роль циркулярної економіки у контексті післявоєнної відбудови України	864
Резуненко Анастасія. Науковий керівник – Добровольська Оксана. Інноваційні технології транспортування води в умовах зеленої трансформації економіки	867
Сивун Іванна. Науковий керівник – Кульганік Оксана. Сталий розвиток та трансформація міжнародної економічної системи в умовах війни України	870
Стець Ангеліна. Науковий керівник - Піхняк Тетяна. Роль економічного аналізу в розробці стратегій сталого розвитку підприємств	873
Сухецька Крістіна. Циркулярна економіка в політиці сталого розвитку: принципи, нормативне підґрунтя, імплементація	876
Taran Valerii. Scientific advisor – Tsviliy Sergiy. Formation of a marketing strategy for the development of a tourism company in the post-war perspective	879
Титаренко Ірина. Науковий керівник – Вейдер Тетяна. Інклюзивні цифрові екосистеми як пріоритет розвитку людського капіталу в умовах становлення індустрії 5.0	882

СУХЕЦЬКА КРИСТІНА, д. філос. з менеджменту,
викладач-стажист кафедри менеджменту,
Уманський національний університет, м. Умань

ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА В ПОЛІТИЦІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПРИНЦИПИ, НОРМАТИВНЕ ПІДҐРУНТЯ, ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ

Нині розвиток української економіки характеризується глибокими структурними трансформаціями, зумовленими необхідністю післявоєнного відновлення, інтеграції до європейського економічного простору та переходу до моделі сталого розвитку. В умовах зростання ресурсних обмежень, руйнування промислових потужностей і посилення екологічних викликів особливого значення набуває формування інноваційної моделі відбудови, заснованої на принципах зеленої та циркулярної економіки.

Традиційна лінійна модель господарювання – «взяти, виробити, використати, викинути» – вичерпала свій потенціал, оскільки призводить до надмірного споживання природних ресурсів і накопичення відходів. На противагу їй, циркулярна економіка передбачає замкнений цикл ресурсів, де відходи стають сировиною для нових виробничих процесів, а збереження вартості матеріалів, енергії та продуктів є ключовим економічним пріоритетом.

У європейському контексті перехід до циркулярної моделі закріплений на нормативному рівні через Європейський зелений курс та План дій ЄС з циркулярної економіки, які визначають вектор розвитку індустрії, енергетики та споживання на засадах сталості [1]. Для України впровадження принципів циркулярності має не лише екологічне, а й стратегічне соціально-економічне значення, оскільки може стати каталізатором відновлення промисловості, підвищення ресурсоефективності, розвитку інновацій та створення «зелених» робочих місць.

Отже, вивчення принципів, нормативного підґрунтя та практичних механізмів імплементації циркулярної економіки у політиці сталого розвитку України є надзвичайно актуальним у контексті післявоєнної реконструкції та зеленої трансформації економіки, що забезпечує баланс між економічним зростанням, екологічною безпекою та соціальною відповідальністю.

Питання теоретико-методологічного обґрунтування циркулярної економіки та сталого розвитку знаходять широке відображення у наукових працях як зарубіжних, так і українських дослідників. Зокрема, значний внесок у формування концептуальних засад циркулярності здійснили С. Bernard, F. Boons, V. Geng, S. E. Eshetu, J. Korhonen, P. Sloan, C. Nuur, A. Tukker, A. Feldmann та інші, які розглядають її як ключовий елемент переходу до ресурсоефективної моделі економічного розвитку.

Серед вітчизняних учених увагу до проблем впровадження принципів циркулярної економіки приділяють М. О. Варфоломеев, який досліджує перспективи її інтеграції в економіку України, М. М. Залунін, котрий аналізує роль циркулярної моделі у забезпеченні сталого розвитку, а також М. Л. Злотнік і О. Г. Мельник, що зосереджують увагу на можливостях та механізмах

адаптації принципів циркулярності у діяльності українських підприємств. Дослідження М. В. Рудої і Я. В. Мирки присвячено питанням формування циркулярних бізнес-моделей, тоді як О. М. Чабанюк і Н. О. Лобода акцентують на сутності, перевагах і стратегічних орієнтирах концепції сталого розвитку [2].

Ключовою основою циркулярної економіки є система принципів, відома як концепція 9R, що визначає послідовність дій зі зменшення споживання ресурсів та мінімізації утворення відходів. Вона передбачає дев'ять рівнів пріоритетності, починаючи від повної відмови від надмірного споживання до повторного використання енергії з відпрацьованих матеріалів (рис. 1).

Рис. 1. Принципи циркулярної економіки «9R»

Джерело: сформовано автором на основі [3]

Як було зазначено вище, то на міжнародному рівні розвиток циркулярної економіки визначається ключовими стратегічними документами (Європейський зелений курс та План дій з циркулярної економіки), що передбачають підвищення ресурсоефективності, розвиток вторинних ринків і сталий дизайн продукції.

В свою чергу в Україні формування нормативної бази циркулярної економіки відбувається в межах імплементації Угоди про асоціацію з ЄС. Основу становлять Національна економічна стратегія до 2030 року, Стратегія

управління відходами до 2030 року та Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату, що передбачають перехід до замкнених циклів виробництва та інтеграцію екологічних принципів у господарську політику [].

Важливим напрямом є розвиток розширеної відповідальності виробника, екологічного маркування та «зелених» публічних закупівель, які сприяють поширенню циркулярних практик. Подальша гармонізація законодавства України з правом ЄС забезпечить системний перехід до моделі сталого розвитку.

Відмітимо, що в Україні процес переходу до циркулярної економіки перебуває на початковому етапі, однак має стратегічну підтримку держави. Важливим кроком є ухвалення нової редакції Закону «Про управління відходами», який адаптований до норм ЄС і створює передумови для розвитку вторинної сировини, переробки та мінімізації відходів. Активно розвиваються ініціативи у сферах енергоефективності, сталого агровиробництва та «зелених» інновацій, підтримувані міжнародними програмами технічної допомоги [5].

Як висновок, можемо зазначити, що циркулярна економіка є ключовим інструментом реалізації політики сталого розвитку, що забезпечує раціональне використання ресурсів, зменшення екологічного навантаження та формування нових економічних можливостей. Для України пріоритетним завданням є подальша гармонізація законодавства з європейськими нормами, розвиток інституційної підтримки «зелених» інновацій і стимулювання бізнесу до впровадження циркулярних моделей.

Список використаних джерел:

1. The European Green Deal. URL: <https://surl.li/vdvshb> (дата звернення 23.10.2025)
2. Горбаль Н. І., Ломага Ю. Р. Циркулярна економіка – основа сталого розвитку підприємств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2022, № 1 (9). С. 9-24.
3. Модель циркулярної економіки. URL: <https://surl.li/byadum> (дата звернення 23.10.2025)
4. Урядовий портал (2025). Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250431699> (дата звернення 25.10.2025)
5. Юридична газета (2025). Зміни у законодавстві ЄС: новий крок до циркулярної економіки та виклики для України. URL: <https://surl.lu/pcplev> (дата звернення 26.10.2025)

